

En filmfjende mindre

Ved en diskussionsaften arrangeret af AOF, Glostrup, udkæmpede professor K. E. Løgstrup, Aarhus, som sidste år både i radio og i et par avis kronikker havde angrebet filmen meget hårdt, sin formentlig sidste ordlyst om filmen som sådan, idet *Theodor Christensen* i et meget skarpt, men ærligt oplæg med en påfølgende, ikke mindre betydelig diskussion fik held til at overtale filmfjenden til at indrømme to ting, nemlig at filmen kan være kunst, selv om det kun sker meget sjældent, hvad han straks tilføjede, og at det vil være ønskeligt, at en så stor del af filmens publikum som muligt kommer til at kende filmens virkemidler.

I oplægget fremkom Theodor Christensen med interessante sammenligninger mellem filmen og andre kunstarter, idet han redegjorde for, at filmen som al anden kunst bygger på symboler, og at filmen i væsentlig grad for at kunne fremstå som et kunstværk må være artikulerede symboler. Filmene, sagde Theodor Christensen, ligner drømmen på ét punkt, idet såvel i filmen som i drømmen kun *Nuet* har aktuel gyldighed. De filmiske virkemidler er redskaber i hænderne på filmens skabere, men for at filmen skal kunne kaldes kunstnerisk, må den fremtræde som et symbol, som en helhed. Det er sandsynligt, at filmens teori kan vise derhen, at nuet som kunstnerisk symbol er noget specifikt filmisk.

Om filmens frihed, som den officielle titel på aftenens diskussion var, sagde Theodor Christensen, at filmen har en vis frihed, men vanskeligheden ved at finde virkelig kunstneriske film ligger i, at filmen ofte anvender denne frihed så dårligt, som den gør.

I sit indlæg indrømmede derpå professor Løgstrup, at filmen kan være kunst, men, tilføjede han hurtigt, kun i yderst sjældne tilfælde. Grundene til de mange ukunstneriske film fandt han i to ting, nemlig for det første filmens voldsomme suggestionskraft, som gør, at vi voldeligt indlemmes i filmens verden, og som forstærkes af den „ulidelige og sentimentalitetforstærkende“ ledsagemusik, og for det andet i det faktum, at alt for mange film undlader at tolke og lade tilskueren vurdere, men tværtimod gør sin helt eller heltinde selvpejlende og selvnydende, så at skæbnen for disse personer, og dermed også for publikum, i sig selv bliver noget attråværdigt.

Her overfor udtalte Theodor Christensen, at masser af mennesker har lært, og stadig flere kan lære, at skelne mellem virkemidlerne og det kunstneriske sagsforhold, idet han betonedede, at for ham var en film først kunstnerisk god, når den fremstod som en kunstnerisk helhed, og hertil hørte også en stillingtagen. Filmens suggestive kraft og dens betydning for den manglende tolkning, selvspejlingen, er et spørgsmål om erkendelse af de kunstneriske virkemidler, og her måtte Theodor Christensen indrømme, at hvor vejledningen i det trykte ords kunstneriske virkemidler er blevet hver mands eje, mangler der endnu alt for megen vejledning i billedets sprog.

Af diskussionen bagefter fremgik det iøvrigt, at lysten til og udbredelsen af undervisning i filmkundskab i skolen allerede er ved at blive ret omfattende. Lad os håbe, det frugter. C. B.

LATERNA MAGICA VI

Kiøbenhavn's Arkiv

1787

Magikeren er vendt tilbage til den stående stilling, idet han dog denne gang står i profil. I det runde billede ser man statsrådsværrelset, hvor der ved et bord forrest står seks tomme stole, af hvilke en, geheime-statsråd A. P. Bernstorffs, som optaget hælder med ryggen mod bordkanten. Af de mange stole bag ved bordet er arveprinsens lavere. På bordet står et skakbræt med kongen og de fire springere; de øvrige brikker ligger på bordet. Satire over Statsrådet. Nogle tillægger den optagne stol geheimeråd J. O. S. Schack-Rathlou. M. E.